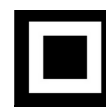

KONGRES
Energetyki Rozproszonej

Rekomendacje organizacji rozwijających energetykę rozproszoną

Wspieranie rozwoju energetyki rozproszonej – postulaty i rekomendacje

1. Stabilność i prostota regulacji

Ponieważ częste zmiany w regulacjach destabilizują rynek i zniechęcają inwestorów, **podstawowe znaczenie dla branży ma jasność i stabilność przepisów**. Oczekujemy działań w kierunku porządkowania i upraszczania regulacji oraz wskazywania kierunków działań w perspektywie długookresowej. Powinien w tym pomóc **udział przedstawicieli organizacji branżowych w kształtowaniu dokumentów programowych, takich jak PEP 2040 czy KPEiK, już na etapie ich przygotowywania**, co pozwoli realnie, a zarazem ambitnie oszacować przyrost produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Produkcja odnawialnej energii elektrycznej stanowić będzie nadrzędny cel w nadchodzących latach, a co za tym idzie instalacje OZE powinny zostać objęte krótszymi procedurami wydawania pozwoleń i decyzji administracyjnych lub w przypadku lokalizacji w obszarach przyspieszonego rozwoju OZE, o których mowa w dyrektywie 2023/2413 (RED III).

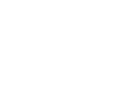
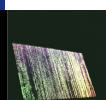
2. Rozwój systemów energetyki rozproszonej (ER) i OZE

ER nie stanowi konkurencji dla energetyki wielkoskalowej, lecz pełni wobec niej komplementarną rolę. **Wspieranie ER powinno być więc skorelowane ze strategicznymi kierunkami polityki energetycznej państwa oraz ukierunkowane na osiągnięcie wynikających z niej konkretnych celów**. Wsparcie finansowe powinno obejmować te lokalnie dostępne zasoby i technologie, które w sposób optymalny pozwalają osiągać stawiane cele publiczne bez szczególnych preferencji dla którejkolwiek z nich.

a) Rozwój ER powinien odbywać się w sposób zintegrowany technologicznie, co wymaga planowania regionalnego rozwoju wszystkich rodzajów rozproszonych źródeł energii (w oparciu o badanie lokalnej dostępności energii odnawialnej i popytu na energię elektryczną, ciepło i paliwa), cyfrowego systemu lokalnego bilansowania obciążeniem oraz rozproszonej produkcji nośników energii takich jak wodór elektrolityczny.

b) Apelujemy o zniesienie limitu mocy źródeł lokalnych spółdzielni energetycznych. Umożliwi to wykorzystanie ekonomii skali, co powinno skutkować uruchomieniem procesu spadku kosztów produkcji np. energii elektrycznej i zielonego wodoru.

c) Podkreślamy nadrzędną kwestię ograniczeń sieciowych. Postulujemy wprowadzenie rozwiązań regulacyjnych i administracyjnych, które w relatywnie krótkim czasie umożliwią zwiększenie możliwości przyłączeniowych do polskiego systemu

elektroenergetycznego nowych źródeł OZE, zmniejszając tym samym liczbę odmów wydawania warunków przyłączenia przez największych OSD ma kluczowe znaczenie.

d)Efektywne zarządzanie energetyką rozproszoną wymaga daleko idącej cyfryzacji sieci i systemów energetycznych. Cyfryzacja wraz z optymalizacją bazującą na sztucznej inteligencji umożliwi efektywne, bezpieczne i zrównoważone zarządzanie energetyką rozproszoną. Poprzez integrację nowoczesnych technologii można znacznie zwiększyć efektywność energetyczną, poprawić stabilność sieci i przyczynić się do rozwoju obywatelskich społeczności energetycznych. Cyfrowe narzędzia wspierają rozwój lokalnych rynków energii i sprzyjają decentralizacji produkcji i dystrybucji energii, co wspiera rozwój lokalnych gospodarek. Wnioskujemy o koordynację prac cyfryzacyjnych oraz uwzględnienie ich w programach operacyjnych oraz KPO.

e)Rozwój ER powinien uwzględniać potencjał wszelkich nowych technologii, w tym jądrowych. W obliczu potrzeby zwiększenia odporności KSE na niestabilności oraz prognozowanego wzrostu popytu na brzegowe centra danych (CD, w Polsce w ciągu dekady powinno powstać ok. 1000 lokalnych CD), Polska powinna rozważyć włączenie się w projekty rozwoju technologii fabrycznej produkcji MMR (małe reaktory jądrowe o mocy cieplnej ok. 100 MW i 20 MWe), co może umożliwiać wykorzystywanie ciepła odpadowego w ciepłownictwie sieciowym i zasilanie lokalnych CD.

3. Wzmacnianie lokalnego bilansowania i wykorzystywania energii

Lokalne systemy bilansowania powinny być planowane jako integralna część transformacji technologicznej systemu bilansowania KSE.

a. Apelujemy o konkretne regulacje wspierające autokonsumpcję energii elektrycznej, co jest niezbędne dla efektywnego wykorzystywania energii wytworzonej z OZE. Obecnie inicjatywy, mimo ich potencjalnie pozytywnego wpływu na rynek, są istotnie ograniczane przez regulacje. Regulacje wspierające działania prosumenckie powinny być także rozszerzone na produkcję biopaliw i wodoru elektrolitycznego w instalacjach rozproszonych, bez szczególnych preferencji dla któregośkolwiek z nich. Lokalne planowanie produkcji biopaliw i wodoru powinno być oparte na popycie na paliwo dla przewozów towarów i osób oraz potrzebami lokalnego systemu bilansowania sieci.

b. Wspieramy rozwój lokalnych zintegrowanych systemów bilansowania energii oraz regulacje wspierające ciepłownictwo OZE. W kontekście elektryfikacji ciepłownictwa istotne jest otwarcie rynku usług systemowych oraz współpraca z branżą agregatorów energii.

Proponujemy rozpoczęcie prac nad Ustawą o ciepłe z odnawialnych źródeł energii (jest to akt prawny wymagany przez dyrektywę RED III). Stanowiłaby ona podstawę prawną dla transformacji ciepłownictwa i ogrzewnictwa w kierunku jego „zazielenienia”.

c. Proponujemy, by instalacje hybrydowe zawierały co najmniej jedno źródło OZE i magazyn energii zintegrowane z pozostałymi źródłami ciepła lub energii elektrycznej automatyką sterującą spinającą wszystkie elementy instalacji hybrydowej w jedną integralną całość.

Dobrym przykładem jest ciepłownictwo, gdzie magazyny ciepła mają duży potencjał magazynowania sezonowego.

d. Rynek mocy powinien wspierać nie tyle konkretne technologie, ile elastyczność, co umożliwi rozwój różnorodnych rozwiązań, takich jak cyfrowe systemy bilansowania sieci poprzez sterowanie obciążeniem, jakim będą elektrolizery.

e. Pożądane jest wprowadzenie aukcji dla zdolności przyłączeniowych, aby o dostęp do przyłącza ubiegały się podmioty rzeczywiście planujące jego wykorzystanie.

f. Przemysł powinien absorbować lokalnie wytworzoną energię i ciepło, jednak pożądane jest wsparcie na rzecz zwiększenia mocy produkcyjnych oraz współpraca na tym polu. Dostrzegamy potencjał w rozwijaniu technologii CCS.

4. Edukacja i rozwijanie kompetencji

Postulujemy wdrażanie programów edukacyjnych i szkoleń, które zwiększą kompetencje techniczne i biznesowe w zakresie energetyki rozproszonej. Obok systemów wsparcia finansowego niezbędne jest wprowadzanie ogólnych zasad i norm dla pracy z konkretnymi technologiami, np. z magazynami elektrochemicznymi. W celu ułatwienia koordynacji działań w obszarach wymiany informacji o potrzebach szybko zmieniającego się rynku pracy oraz dostosowywania do nich oferty edukacyjnej dostrzegamy potrzebę współpracy ministerstwa właściwego ds. energii z ministerstwem właściwym ds. oświaty i wychowania w zakresie edukacji zawodowej dedykowanej branżom energetyki rozproszonej (np. w ramach branżowych centrów umiejętności).

Proponujemy powstanie rady programowej, której zadaniem byłaby koordynacja prac nad programami kształcenia w zakresie energetyki i ogrzewania rozproszonego. Deklarujemy gotowość do włączenia się w prace rady.

5. Budowa akceptacji społecznej

Niezbędne są kampanie informacyjne prowadzące do zwiększania społecznej akceptacji dla energetyki rozproszonej. Powinny być one oparte o rzetelne badania. Obywatele powinni być świadomi szans i zagrożeń związanych z nowymi technologiami oraz wiedzieć, jak postępować w razie wystąpienia nadzwyczajnych sytuacji. Kampanie informacyjne powinny działać zarówno „wszerz” (kampanie typu reklamowego przeznaczone dla szerokich gremiów odbiorców), jak „w głąb” (kampanie typu edukacyjnego skierowane do bardziej zainteresowanych grup, np. do samorządów albo organizacji społecznych).

Redakcja:

Sławomir Kopeć

Obserwatorium Transformacji Energetycznej
Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

Karolina Chról

Stowarzyszenie „Z energią o prawie”

